

Coğrafya Öğretmeni Adaylarının FATİH Projesine İlişkin Görüşleri¹

Abdullah TÜRKER²

Özet

Bu araştırmada 2011 yılında pilot uygulamasına başlanan FATİH projesinin yürütülmesinde görev üstlenecek coğrafya öğretmeni adaylarının projeye bakış açıları, projenin ülke genelinde eşit seviyede uygulanabilme durumu, öğretmen ve öğrenciler açısından pozitif ve negatif yönleri ile coğrafya dersleri için etkileri gibi konularda görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma 2013-2015 yılları arasında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 92 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bu araştırmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşleri alınarak son şekli verilen açık uçlu 7 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Ayrıca her sınıf düzeyinden iki öğrenci olmak üzere toplam 8 öğrenciyle görüşmeler yapılmıştır. (2013-2014 öğretim yılında öğrenci kontenjanı verilmediğinden dört sınıf düzeyinde öğrenci mevcuttur.) Veriler içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda coğrafya öğretmeni adaylarının %44,5'i fatih projesi ile öğrencilerin teknoloji kullanma becerilerinin gelişeceğini ve projenin eğitimde kalite ve verim artışı sağlayacağını düşünmektedir. Katılımcıların yarısından fazlası çağa ayak uydurabilmek için projenin önemli ve gerekli olduğunu vurgulamıştır. Adaylar, bölgeler arası ekonomik ve coğrafi farklılıklar ile öğretmen-öğrenci hazırbulunuşluk düzeylerinin farklı olması nedeniyle projenin ülke genelinde eşit biçimde uygulanamayacağı görüşündedir. Öğretmen adaylarının %47,8'i kıdemli öğretmenleri teknoloji kullanma becerileri düşük olduğu için proje önünde engel olarak görmektedir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının üniversitede, görev yapan öğretmenlerin ise hizmet içi eğitim ve kurslarla proje hakkında bilgi ve yeterlilik düzeylerinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: FATİH projesi, Coğrafya eğitimi.

Abstract

This study is aimed to find out perspectives and opinions of geography teacher candidates on issues like applicability across the country, positive and negative aspects regarding teachers and students and effects of the project on geography lessons who will participate in conduct of the FATİH (Movement of Enhancing Opportunities and Improving Technology) Project which was started as pilot in 2011. The study was conducted between 2013 and 2015 with 92 teacher candidates studying in the department of Geography Education in Gazi University, Gazi Faculty of Education. Data collected for this qualitative research was collected semi-structured interview form consisting of seven open-ended questionnaire developed by the researcher and finalized in the light of expert opinions. Besides, 2 of each class level, 8 students were interviewed. (As there is no quota in 2013-2014 academic year students in four grade levels are available.) Data were subjected to content analysis procedure. According to the findings of the research, 44.5% of the participant geography teacher candidates think that the FATİH Project would contribute to the technology using skills of students and that the Project will have positive impact on the quality and effectiveness of the education. More than half of the participants indicated that the Project is important and essential to keep pace with technology. Participants signified that the Project cannot be implemented coequally throughout the country due to regional, economical, geographical and student-teacher readiness disparities. 47.8% of the participant teacher candidates consider senior teachers as an obstacle for the project because they lack necessary technological skills. In this regard, it is recommended that knowledge and competencies of teacher candidates and teachers on active duty should be targeted by university curriculum or in-service training programs.

Key Words: FATİH project, Geography education

¹ Bu çalışma 5-8 Haziran 2014 tarihlerinde Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen VI. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde yazar tarafından sunulan "Coğrafya Öğretmeni Adaylarının Fatih Projesine İlişkin Görüşleri" konulu bildirinin genişletilmiş halidir.

² Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, turkerabdullah@hotmail.com

GİRİŞ

Bir toplumun çağdaş uygarlık düzeyine yükselmesi ve bilim toplumu haline gelebilmesi kuşkusuz onu meydana getiren bireylerin aldığı eğitimle doğru orantılıdır. Eğitim sürecinde aileden sonraki durak okuldur. Okul, insanların entelektüel kapasitesini geliştirdiği yerdir ve bu yerde insan zekâsının gelişim evrelerine uygun olarak öğrencilerin düzeylerine uygun bilgilerle donatılması beklenir (Gürol, Donmuş ve Aslan, 2012). Bireylerin bilgilerle donatılabilmesi için öğretim programları çeşitli yöntem ve teknikler kullanılarak planlanır. Okulların bireylerin gelişimine en üst düzeyde katkı sunabilmesi için öğretim programlarının yanında hayatın her alanında etkinliğini giderek artıran teknolojik gelişmelerin de eğitim sürecindeki payının artırılması büyük önem taşımaktadır.

Bilişim teknolojilerindeki ilerlemeler ve bu ilerlemelerin öğretim tasarımıyla bütünleşmesi teknoloji temelli öğrenmeye olan ilgiyi gün geçtikçe artırmaktadır. Eğitimde bilgisayar kullanımı 1960'lı yıllarda bilgisayar destekli eğitim uygulamalarıyla başlamış ve 1990'lı yıllarda eğitimde internet kullanımıyla devam etmiştir. 1990'lı yıllarda yürütülen çeşitli projelerle (Eğitime %100 Destek, Bilgisayarlı Eğitime Destek vb.) eğitimde bilgisayar kullanımı ve okullarda Bilgi Teknolojisi sınıflarının oluşturulmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır. 2000'li yılların başında bilgi teknolojisi sınıflarına verilen desteklerin azalmasıyla sınıflar gerek donanım gerekse yazılım bakımından güncelliğini yitirmiştir (Keser ve Çetinkaya, 2013:379).

Eğitim sürecine damgasını vuran ve yaygınlaştırılması konusunda büyük proje ve çalışmalara girilen bilgisayarların özellikle etkili eğitsel yazılımların hazırlanmasıyla öğretme-öğrenme sürecine önemli katkılar sağladığı, yapılan bilimsel araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur. Mevcut araştırmalar incelendiğinde eğitim-öğretim sürecinde bilgisayar kullanımının; diğer eğitsel ortamlara nazaran daha kalıcı yaşantılar kazandırma ve öğrenmeyi daha kısa ve etkili hale getirme gibi avantajlar sağladığı görülmektedir (Tor ve Erden, 2004:122).

Thompson ve Flecknoe (2003), 97 okuldan 7272 öğrencinin dâhil olduğu çalışmalarının sonucunda, belirli bir süre zarfında yapılan akıllı tahta uygulamaları süresince öğrencilerin öğretmenle veya birbirleriyle iletişimlerinin arttığını, derse ilgi ve katılımlarının yükseldiğini ve ulusal sınav sonuçlarında başarılarının tüm sınıflar düzeyinde arttığını ifade etmişlerdir (Akt. Kaya ve Aydın, 2011).

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan (2006-2010) Bilgi Toplumu Stratejisi'nde bilişim teknolojilerinin eğitim sistemimizde kullanımıyla ilgili olarak "Bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinin temel araçlarından biri olacak ve öğrencilerin, öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanımı sağlanacaktır." hedefi yer almaktadır. Bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığı 2010-2014 Stratejik Planı'nda yer alan "*Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda bölgesel farklılıkları gidermek amacıyla 2014 yılı sonuna kadar tümünün bilişim teknolojilerinden yararlanmasını sağlamak*" hedefi doğrultusunda 2011-2012 eğitim öğretim yılında 17 ilde 52 okulda pilot uygulamasına başlanan FATİH Projesi (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) hayata geçirilmiştir. FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarda dizüstü bilgisayar, LCD panel, etkileşimli tahta ve internet ağ altyapısı sağlanmasını öngörmektedir. Bu proje çerçevesinde öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmesi planlanmıştır. Bu süreçte öğretim programları, teknoloji destekli öğretime uyumlu hale getirilerek eğitsel e-çerikler oluşturulacaktır. FATİH projesi, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenmektedir. Projenin 5 yılda tamamlanması ön görülmüştür. Birinci yıl ortaöğretim, ikinci yıl ortaokul, üçüncü yıl ise ilköğretim ve okul öncesi kurumlarının ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir. Proje kapsamında tüm dersliklere etkileşimli tahta ile tüm öğrenci ve öğretmenlere tablet dağıtılması planlanmaktadır. Etkileşimli tahta ve tablet dağıtımının yanı sıra e-kitap ve içerik

hazırlama çalışmaları da devam etmektedir (MEB, 2014). Bilgisayar setleri, fiber altyapısı tamamlanmış ve etkileşimli tahtaları takılmış liselerde eğitim gören 700.000 9. Sınıf öğrencisine ve okullarındaki öğretmenlerine 22 Mayıs 2015 günü Ankara'da yapılan törenle ücretsiz tablet dağıtımı yapılmıştır (MEB,2015).

Bilgisayar ve internet kullanımı şüphesiz tüm branşların eğitim-öğretim faaliyetlerinde önemli katkılar sunar. Ancak inceleme alanları, yöntemi, kullandığı araç-gereçler dikkate alındığında coğrafya biliminin bilgisayar ve internet alanında yaşanan gelişmelerden diğer disiplinlere göre daha fazla yararlandığı görülmektedir. Görselliğin son derece önemli olduğu coğrafya derslerinde internet kullanılabilmesi harita, grafik ve tablo gibi görsellerin kolaylıkla teminini sağlamak ve güncel verilerin istenildiği anda sınıf ortamına taşınmasına imkân tanımaktadır (Demirci, 2008). FATİH Projesi kapsamında kurulan etkileşimli tahtalar, internet alt yapısı ve dağıtılması planlanan tabletler bu noktada önemli bir görev üstlenecektir.

Bu çalışmada ciddi bir kaynak aktarımı yapılan ve tümüyle hayata geçtiği takdirde ülke geleceği için büyük bir katkı sunacağı kuşkusuz olan FATİH Projesi ve bileşenlerinin kullanılmasına belki de en elverişli ders olan Coğrafya derslerini okutacak öğretmen adaylarının proje hakkında görüşleri incelenmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada FATİH Projesi'ne yönelik coğrafya öğretmeni adaylarının görüşlerinin belirlenmesi için nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Temel nitel araştırmalar insanların dünyalarını nasıl inşa ettikleri, yaşamlarını nasıl yorumladıkları ve deneyimlerine ne anlam kattıklarıyla ilgilidir. Nitel araştırmalarda araştırmacı olgu hakkında öğrendiklerini yansıtmak amacıyla rakamlardan ziyade kelime ve açıklamalara başvurur. Araştırmacı nitel araştırmanın açıklayıcı doğasına katkı sağlamak ve bulgularını desteklemek amacıyla belge, alan notları ve görüşmelerden doğrudan alıntılara başvurur (Merriam, 2013).

Katılımcılar

Araştırma 2013-2015 yılları arasında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 92 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Katılımcılar her sınıf düzeyinden gönüllü öğrenciler arasından seçilmiştir. Katılımcıların %70,65'i erkek %29,35'i kadınlardan oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının %58,69'unun genel akademik not ortalaması 4.00'lük sistemde 2,01-3,00 arasında iken %34,79'unun ortalaması 3,01-3,50 arasındadır. Her sınıf düzeyinden genel akademik not ortalaması 3,00 ve üstü olan öğrenciler arasından gönüllü iki öğrenci olmak üzere toplam sekiz öğrenci ile mülakatlar yapılmıştır. Mülakat katılımcıları belirlenirken amaçlı örneklem seçim stratejilerinden faydalanılmıştır. Amaçlı örneklem stratejilerinin tercih edilmesi araştırmanın daha derinlemesine yapılabilmesi için bilgi zengini durumlar seçilmesine olanak sağlar (Patton, 2014).

Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen, iki alan ve iki eğitim bilim uzmanının görüşleri alınarak son şekli verilen açık uçlu yedi sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Sorular literatür taraması aşamasında incelenen kaynaklarda tartışılan konulardan hareketle hazırlanmıştır. Soru formları araştırmacı tarafından uygulandıktan sonra 8 öğrenciyle mülakatlar yapılmıştır. En sık kullanılan nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden olan mülakat, sosyal olguların göreliliğini ve hareketliliğini bir an içinde olsa yakalamaya ve anlamaya yöneliktir. Mülakat yapmanın araştırmaya en önemli katkısı ilgili bireylerin bakış açılarından görebilmeye ve bakış açılarını oluşturan sosyal yapıyı ve süreçleri ortaya koymaya olanak vermesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 40). Bogdan ve Biklen (1992) mülakatı, insanların bakış açılarını,

deneyimlerini, duygularını ve algılarını ortaya koymada kullanılan güçlü bir yöntem olarak nitelendirir (Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Veri Analizi

Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Yazılı doküman ve görüşmelerden elde edilen veriler kodlanmış, sonrasında kategori ve temalara ulaşılmıştır. Kodlara ait yüzdeler de tablolarda verilmiştir. Nitel ve nicel (yüzdelik değerler) veriler birlikte değerlendirilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik adına başka bir alan uzmanından araştırma verilerini analiz etmesi istenmiştir. Araştırmacı ile uzmanın kod ve temaları karşılaştırıldığında önemli ölçüde benzerlik olduğu görülmüştür. Bununla birlikte katılımcılarla bulgular paylaşılarak katılımcı teyidinde başvurulmuştur. Veri analizi sonucu elde edilen bulgularla ilgili hazırlanan tablolarda katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular, belirlenmiş temalara göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak tablolar halinde sunulmuştur. Her bulgu için kullanılan sorular tablo başlığı olarak verilmiştir. Katılımcılara birer kod numarası (K1, K74, K92 gibi) verilerek bu kod numaraları yapılan doğrudan alıntılarının sonunda kullanılmıştır.

Tablo 1. Eğitimde FATİH Projesi İle Eğitim Sistemimizde Yaşanacak Gelişmelerle İlgili Bulgular

	Alt Temalar	Yüzde (%)	İfadeler
Olumlu	Fiziki kolaylık	7,6	Defter, kitap gibi ders materyallerinin yerini alması öğrenci yükünü azaltacaktır (K.56).
	Teknoloji kullanım becerilerini geliştirir.	44,5	Gelişen teknolojiye ayak uydurmak gerektiğini düşünüyorum. Öğrencilerin bilgi teknolojilerini kullanma becerilerini geliştirme açısından faydalı olacağını düşünüyorum (K.68).
	Ekonomik fayda	7,6	Güncel bilgiler daha kolay takip edilebilecek ve sürekli yenilenirken birçok kitap alıp maddi açıdan zorlanmalara engel olacaktır (K.10).
	Bilgiye erişim kolaylığı	25	Kitaplara ihtiyaç azalacak ve her an yanında bulunup ihtiyacını öğrenimini gerçekleştirebileceği bir kolaylık sağlayacaktır (K.10).
	Eğitimde kalite artışı	42,3	Akıllı tahta, interaktif ders içerikleri ve tablet gibi donanımlarla öğretim faaliyetlerinin kalitesinde artış olacağını düşünüyorum (K.73).
Olumsuz	Teknolojinin caydırıcılığı	20,6	Kesinlikle kitaplara olan ilgi azalacaktır. Öğrenciler tabletlerde ders çalışmak yerine oyun, Chat gibi işlemler yapacaklar bu da derse olan ilgi ve alakayı azaltacaktır (K.56).
	Amaç dışı kullanım	16,3	Teknolojik aletlerin radyasyon yaydığı düşünüldüğünde öğrencilerin sağlık durumu da olumsuz etkilenecektir (K.18)
	Sağlık sorunları	2,1	Tablet kullanımını sınırlı tutmak gerekir. Aksi takdirde öğrenciler hazırda alışacaktır (K.28).
	Hazıra alıştırmacı	6,5	Eğitimde yazmak ve kitap okumak vazgeçilmez öğrenme araçları olduğundan bu temel araçlar teknolojinin gölgesinde kalmamalıdır (K.25).
	Yazma becerisini köreltir	3,3	

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük bölümünün FATİH projesi ile eğitim sistemimizde olumlu gelişmeler yaşanacağı görüşünde olduğu görülmektedir. Öğretmen adayları projenin eğitimde kalite artışı sağlayacağı (% 42,3) ve öğrencilerin teknoloji kullanım becerilerini geliştireceği (% 44,5) için olumlu katkılar sağlayacağı görüşündedir. Projenin eğitim sisteminde olumsuzluklara yol açacağı görüşüne

sahip olanların büyük bölümü bu durumun sebebi olarak teknolojinin caydırıcılığını (% 20,6) ve teknolojik aletlerin amaç dışı kullanılacağını (% 16,6) göstermektedir.

Tablo 2. FATİH Projesinin Önemli Ve Gerekliliğine İlişkin Bulgular

	Alt Tema	Yüzde(%)	İfadeler
Evet, önemli ve gerekli	Teknolojik donanımlı nesil yetiştirilmesi Zaman tasarrufu	41,3	Teknolojiyi kullanmayı ve nimetlerinden faydalanmayı öğrenmemiz gerekmektedir. Çağ değiştikçe öğretim yöntemleri de değişmektedir.
	Ekonomik fayda	2,1	Kara tahta ve tebeşirden öteye giderek anlatılanların somutlaşması için gerekli bir getirdir bu proje (K.61).
	Fiziki kolaylık	3,3	Kitap defter taşımak yerine tek bir tabletin taşınması daha basit ve caziptir (K.36).
	Görselleştirmeye yardımcı	3,3	
	Kalıcı öğrenme	21,7	Teknolojik aletler hemen hemen bütün öğrencilerin dikkatini çeken ilgi uyandıran cihazlardır. Günümüzde de bu aletlerin eğitimde kullanılmasıyla da öğrencilerin hem derse katkısı artacak hem de kişisel tabletler sayesinde birey bir anlamda bilgiyi yanında taşıyacaktır. Bu gibi sebeplerden dolayı fatih projesi eğitim sistemimiz için önemlidir (K.42).
	Motivasyon artırıcı	8,6	
	Bilgiye erişim kolaylığı	11,9	Günümüz dünyasında yeni neslin çağın gereklerine bir an önce dâhil olması ve alışması gerekmekte (K.17).
	Çağa ayak uydurma	51	
	Kitaptan uzaklaştırıcı	11,9	
	Daha temel ihtiyaçların olması	10,8	Bu projeye öğrencilerin daha tembel yetişeceği ve kitapların daha da unutulacağı kanısındayım (K.31).
Hayır, önemli ve gerekli değil	Araştırmacılığı köreltici	2,1	Teknolojik gelişim yerine öğrencilere sosyal aktivite, sınıftaki öğrenci sayısını azaltma, daha çok öğretmen atama daha yararlı olur (K.38).
	Önemli ancak gereksiz	8,6	Eğitim sistemimiz için önemlidir. Fakat gerekli olduğu konusunda kararsızım. Çünkü ülkemizde fiziki yapının yetersiz olduğu birçok okul varken Fatih projesi geri planda kalmalıdır. Önce fiziki şartların iyileştirilmesi sonra öğretmen açığının kapatılması gerekir (K.79).
	Akıllı tahta gerekli ancak tablet gereksiz	6,5	Akıllı tahtalar ile öğretmenler derslere görseller ekleyerek dersin anlaşılabilirliğini artırabilir. Ancak tabletler olursa öğrencilerin elinde, dersi dinlemez ders esnasında tabletle oyun oynayabilirler (K.22)

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcıların büyük bölümü projenin önemli ve gerekli olduğu görüşündedir. Bunun nedeni olarak proje ile teknolojik donanımlı nesil yetiştirileceği (% 41,3) ve konuların görselleştirilerek (% 21,7) kalıcı öğrenme sağlanacağı yönündeki düşüncelerinin etkili olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının bir bölümü ise eğitim sistemimizin daha temel ihtiyaçlarının olması (% 10,8) ve teknolojik aletlerin öğrencileri kitaplardan uzaklaştıracağı (% 11,9) düşüncesi ile projenin önemli ve gerekli olmadığı düşüncesine sahiptir. Bir grup öğretmen adayı da projenin çok önemli olduğu ancak ülkemizdeki fiziki alt yapı eksikleri nedeniyle gereksiz bir yatırım olduğu görüşünde iken diğer bir grup da proje kapsamında tüm dersliklere kurulması hedeflenen etkileşimli tahtaların dersi görselleştirme adına önemli ve gerekli olduğunu ancak tabletlerin caydırıcılığı nedeniyle gereksiz olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 3. Projenin Ülke Genelinde Eşit Düzeyde Uygulanabilirliğine İlişkin Bulgular

	Alt Tema	Yüzde(%)	İfadeler
Evet, uygulanabilir. Ancak;	İyi planlama yapılırsa	7,6	Dağıtım konusunda eşit düzeyde olacağına inanıyorum. Ancak kullanma ve faydalanma konusunda eşitlik gerçekleşmeyecektir. Çünkü ülkemizin her yerinde aynı şartlar yoktur (K.74).
	Çok para ayrılırsa	7,6	Dengeli dağıtım olacaktır. Dağıtım devlet tarafından karşılanacağı için bir adaletsizlik beklemiyorum (K.77).
	Alt yapı eksiklikleri giderilirse	58,6	...bu teknolojiyi kullanacak elektriğin olmadığı yerler dahi var ülkemizde. Bu gibi temel eksiklikler giderildikten sonra uygulanmalıdır (K.57).
	Zamanla	2,1	...önce şartlar eşit düzeye çıkarılıp daha sonra bu proje uygulansa daha doğru olabilirdi (K.28).
Hayır, uygulanamaz. Çünkü	Öğrenci ve öğretmen hazırbulunuşluk düzeyleri arası farklılıklar	46,7	Eşit oranda verim olmaz. Nedeni ise öğrencilerin konu hakkında her yerde aynı hazırbulunuşluk düzeyinde olmamasıdır (K.81).
	Bölgeler arası coğrafi farklılıklar	45,6	Öğretmenlerin tamamının bu sistemi doğru ve verimli şekilde kullanacağını düşünmüyorum (K.8).
	Bölgeler arası ekonomik farklılıklar	58,6	...doğuda altı ay yolları açılmayan bir okulda tablet ya da akıllı tahta bozulduğunda kim düzeltecek?(K.44). ...köy okullarında soba yokken fatih projesinin gelmesi bana çok hayalci geliyor (K.47).
	Öğretmen açığı	7,6	Şehirlerarası hatta şehirdeki mahalleler arası gelişmişlik farkı eşit uygulanabilirliği engeller. Birleştirilmiş sınıfların olduğu bir okulda bu sistem işlemez. Bu farklar kapatılmadan ülke genelinde uygulanamaz (K.67).
	Çıkar amaçlı kullanılması	7,6	

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan coğrafya öğretmeni adaylarının büyük bölümünün projenin bölgeler arası ekonomik ve coğrafi farklılıklar ile öğrenci-öğretmen hazırbulunuşluk düzeylerinin farklı olması gibi nedenlerden ötürü ülke genelinde eşit düzeyde uygulanamayacağı görüşünü taşıdığı görülmektedir. Katılımcıların yarısından fazlası gerekli alt yapı eksiklikleri giderildiği takdirde ülke genelinde eşit düzeyde uygulanabileceği görüşündedir.

Tablo 4. Projenin Öğretmenler Açısından Olumlu ve Olumsuz Yanlarına İlişkin Bulgular

	Alt Tema	Yüzde(%)	İfadeler
Olumlu	Görselleştirmede kolaylık	56,5	Konuları görsel ağırlıklı anlatabilecekler ve bu da öğretmenin dersi anlatırken daha az zaman harcamasına hem de öğrencinin konuyu daha iyi anlamasını sağlayacaktır. Bundan önce dersin yarısını şekil çizerek harcayan bir öğretmen slayttan bunu üç boyutlu bir biçimde kısa sürede gösterebilecektir (K.12).
	Fiziki kolaylık	15,2	
	Anlatım teknikleri çeşitlenir	54,3	Öğretmenler ihtiyacı olan bilgiye internet aracılığıyla kolayca ulaşabilir ve çeşitli görselleri derste kullanabilir (K.35).
	Zaman ve emek tasarrufu	25	...farklı etkinliklerden yararlanarak öğrenciler üzerinde istendik davranışları daha çabuk ve kolay sağlayabilecektir (K.72).
	Derse olan ilgiyi artırır	20,6	Öğretmenler için aktif öğrenme imkânı sağlar. Bilgiyi teknoloji yardımıyla birçok yoldan aktarabileceği için eğitim kalitesi artar (K.67).
	Kalıcı öğretimi sağlama	13	

Olumsuz	Teknoloji kullanmayı bilmeyenler zorlanır	47,8	...öğretmenlerin aynı yaş seviyesinde olmamalarından dolayı kullanımda sorunlar çıkacak ve işlenmesi gereken konular teknik sebeplerden dolayı aksamalar olur (K.10)
	Tabletlerin amaç dışı kullanımı	13	Sınıf içinde öğrenciler tabletleri oyun ve chat gibi amaçlarla kullanacaktır (K.56).
	Derste dikkatin kolay dağılması	14,1	Teknolojik araçların öğrenciler tarafından farklı amaçlarla kullanılması dersi sabote edebilir (K.72).
	Teknik sorunlar derse engel olur	9,7	...bu aletler kırılabilir, bozulabilir ve de öğretmenlerin sırf bilgiler hazır var diye araştırma güdülerini kırılabilir (K.27).
	Öğretmenin saygınlık kaybı	11,9	Akıllı tahta ya da bilgisayar kullanamayan öğretmenler öğrenciler tarafından bilgisiz ve beceriksiz olarak algılanacaktır (K.22).
	Hazıra alıştırmacı	10,8	...bence öğretmenler artık sadece bir slaytla emekli olacaklar ve oturdukları yerden ders anlatacaklar (K.38).
	Öğretmeni pasifleştirir	1	Öğretmenin öğretme isteği azalacak ve bazı zamanlarda konuyu slayt kullanarak bilgi vermeden geçecektir (K.56).

Tablo 4'te görüldüğü gibi coğrafya öğretmeni adaylarının büyük bölümü FATİH projesinin öğretmenler açısından olumlu taraflarının daha fazla olduğu görüşüne sahiptir. Bu görüşteki adayların gerekçeleri proje ile anlatım tekniklerinin çeşitleneceği (% 54,3) ve konuların görselleştirilmesinde kolaylık sağlanacağı (% 56,5)'dir. Projenin öğretmenler açısından olumsuz etkiler yaratacağı görüşüne sahip olan adayların büyük bölümü ise sebep olarak öğretmenlerin teknoloji kullanım beceri ve düzeylerinin eşit olmamasını (% 47,8) göstermiştir. Katılımcıların % 14,1'i tabletlerin amaç dışı kullanılacağını ve derste dikkat dağılmasına neden olacağı görüşünü taşımaktadır.

Tablo 5. Projenin Öğrenciler Açısından Olumlu Ve Olumsuz Yanlarına İlişkin Bulgular

	Alt Tema	Yüzde(%)	İfadeler
Olumlu	Bilgiye erişim kolaylığı	32,6	Kitapların yaptığı yükü tablet yapmayacağından fiziksel ağırları olmayacak. Bilgiye daha çabuk ulaşabilecekler (K.12).
	Fiziki kolaylık	13	Öğrenciler öğretmene bağlı kalmadan bilgiye ulaşabilir. İnternet üzerinden öğrendiği bilgilerle dersi daha çabuk anlayabilir, kavrayabilir (K.34).
	Teknoloji kullanma becerisini geliştirir	23,9	Öğrenciler internet sayesinde araştırmalarını daha fazla arttıracaktır (K.5).
	Araştırmacılığa teşvik	10,8	Öğrencilerin teknolojik gelişmelerle haşır neşir olması bizim geleceğimizi oluşturacak çocuk ve gençler için olumludur (K.7).
	Zaman tasarrufu	5,4	...teknolojiyi eğitimde kullanarak daha hızlı ve daha fazla bilgi elde edilebilir (K.20).
	Derse ilgiyi artırır	25	Öğrencilerin derse ilgisi artar (K.16).
Olumsuz	Teknolojinin caydırıcı etkisi	45,6	...öğrenciler zaten teknolojiden kötü şekilde yararlanıyor. Yedi yaşındaki bir çocuk tableti ne kadar iyi kullanabilir (K.38).
	Araştırmacılığı köreltir	16,3	Öğrencileri kolaylaştıran araştırma vasfının kaybolmasına neden olur (K.13).
	Kitaptan uzaklaştırıcı	15,2	Öğrencilerin kitapla bağlantısı kopacak (K.12).
	Sağlık sorunlarına sebep olur	5,4	Teknoloji çocuklardaki el becerisi ve yaratıcılığı daha da körelteceğine inanıyorum (K.37).
	Hazıra alıştırmacı	13	Öğrencileri daha fazla tembelliğe alıştıracak (K.41).
	Okuma-yazma becerilerini köreltici	5,4	...çocuklarda kitap okuma ve yazma etkinliği azalacaktır (K.17).
	İnternette yanlıştır bilgi öğrenme	14,1	Öğrencilerin istediği bilgiye anında ulaşması onların araştırma yapmalarını engelleyecek. Verilen ödevlerin dikkatlice araştırılarak yapılacağını sanmıyorum (K.52).

Sorumluluk duygusunu azaltır	3,2	Konuyu o gün hemen bulmaları sorumluluk almalarını, ödev vermeyi zorlaştırır. Kaynak olarak internetteki yanlış bilgileri alırlar (K.54).
Hazırbulunuşluk düzeyleri farklı	10,8	...bilgisayar ve teknoloji alt yapısı ülkenin her yerinde aynı olmadığı için tüm öğrencilerin adaptasyon süreçleri aynı olmayacak ve bu da projesi olumsuz etkileyecektir (K.17).
Teknoloji bağımlılığı	4,3	Öğrencileri sosyal hayattan daha da koparmaktadır. Daha çok teknolojiye bağlı bir nesil yetişecektir (K.5).
Asosyalleştirici	3,2	

Tablo 5 incelendiğinde olumsuz görüşlerin daha baskın olduğu görülmektedir. Olumsuz görüşlere dayanak olarak teknolojinin caydırıcılığı (% 45,6), araştırmacılığı körelterek kitaptan uzaklaştıracağı (% 16) ve öğrencilerin internette yanlış bilgiler edineceğini (% 14,1) göstermişlerdir. Olumlu fayda sağlayacağını düşünen adaylar özellikle tabletlerin öğrencilerin bilgiye erişimini kolaylaştıracağını (% 32,6), teknoloji kullanım becerilerini geliştireceği (% 23,9) ve derse olan ilgilerini artıracığını (% 25) savunmaktadır.

Tablo 6. Projenin Hangi Coğrafya Konularının Öğretiminde Daha Etkili Olacağına İlişkin Bulgular

Alt Tema		Yüzde(%)
Fiziki	Yer şekilleri	54,3
	İç-dış kuvvetler	58,6
	İklim	27,1
	Dünyanın hareketleri	8,6
	Harita	23,9
Beşeri	Nüfus piramitleri	3,2
	Nüfus grafikleri	15,2
	Ulaşım	3,2
Ülkeler		6,5
Hepsi		22,8

Tablo 6'da görüldüğü üzere araştırmaya katılan coğrafya öğretmeni adaylarının büyük bölümü FATİH projesinin iç-dış kuvvetler (% 58,6) ve yer şekilleri (% 54,3) gibi fiziki coğrafya konularının öğretiminde daha yararlı olacağı ve öğretmenler tarafından daha aktif kullanılacağı görüşündedir. Katılımcıların yaklaşık dörtte biri de projenin tüm coğrafya konularının öğretiminde etkin biçimde kullanılabileceğini ifade etmiştir.

Her sınıf düzeyinden akademik not ortalaması 3,00 ve üzerinde olan iki öğrenci ile yapılan mülakatlarda da yukarıdaki tablolarda verilen bulgulara paralel bulgulara rastlanmıştır. Yapılan mülakatlara katılan öğrencilerin tamamı FATİH Projesi'nin ülke genelinde eşit bir biçimde uygulanamayacağı görüşünü paylaşmıştır. Katılımcılar ülke genelinde başarıyla uygulandığında eğitim sistemimize büyük katkı sunacağını düşündükleri projenin, eğitim sisteminin daha önemli sorun ve eksiklerinin (alt yapı, öğretmen eksikliği vb) olduğu gerekçeleri ile şuan için çok gerekli olmadığını ifade etmiştir. Mülakata katılan öğrencilerin 6'sı eğitim sistemi içerisinde teknolojinin bu kadar fazla entegre edilmesinin öğrenci bilgi, beceri ve başarı düzeylerini olumsuz etkileyeceği görüşündedir. Katılımcıların tamamı FATİH Projesi'nden en iyi faydalanacak branşın coğrafya olduğu görüşünü paylaşmıştır. 5 katılımcı etkileşimli tahta ve tabletlerin coğrafya konularının görselleştirilmesinde kullanılabilecek materyallerinin çeşitlendireceği ve kalıcı izli öğrenmeyi sağlama da büyük kolaylık sağlayacağı görüşünü paylaşmıştır. 3 öğretmen adayı ise etkileşimli tahta ve tabletlerin hem öğretmenleri hem de öğrencileri hazırlayacağını; okuma, araştırma ve çizim becerilerini körelteceği görüşünü paylaşmıştır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan coğrafya öğretmen adaylarının %79,34'ü teknolojik gelişmeleri takip ettiğini ifade etmiştir. Bu durum katılımcıların gelecek nesilleri yetiştirmek üzere birkaç yıl içinde eğitim sistemimize dâhil olacakları düşünüldüğünde oldukça umut verici olarak değerlendirilebilir. Teknolojik gelişmeleri takip eden öğretmenlerin eğitim sistemimiz içindeki payının artmasının teknolojik donanımına sahip nesil yetiştirilmesi adına büyük fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Katılımcıların yarısından fazlası çağa ayak uydurabilmek için projenin önemli ve gerekli olduğunu vurgulamıştır. Çiftçi, Taşkaya ve Alemdar (2013) tarafından yapılan araştırmada sınıf öğretmenlerinin %69'unun FATİH projesini önemli ve gerekli olduğuna inandığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak da eğitimde teknoloji kullanımının gerekliliği, çağa ayak uydurmak ve öğretimi zenginleştirme gösterilmiştir.

Öğretmen adaylarının %58,6'sı alt yapı eksiklikleri giderildiği takdirde projenin ülke genelinde eşit düzeyde uygulanabileceğini ifade etmişlerdir. Ancak coğrafi (iklim, yerçekimleri vb.) ve ekonomik farklılıklar sebebiyle katılımcıların bir bölümü de eşit düzeyde uygulanamayacağı kanaatinde. Ayrıca adayların %46,7'si öğretmen ve öğrenci hazırbulunuşluk düzeylerinin projenin eşit düzeyde uygulanabilirliğinin önündeki bir diğer engel olarak ifade etmiştir. Adaylar, tüm öğretmen ve öğrencilerin teknoloji okuryazarlığı ve yeteneği eşit düzeyde olmadığı için projenin uygulamasında sorun teşkil edeceği görüşünü paylaşmıştır. Çiftçi, Taşkaya ve Alemdar (2013) tarafından yapılan çalışmada da katılımcıların %81'i projenin tüm yurttan ve tüm öğretmenler tarafından uygulanabileceğini düşünmedikleri görülmüştür. Katılımcılar bu durumun nedenleri olarak öğretmenlerin bilgisayar kullanma becerilerinin düşük olması, bazı öğretmenlerin teknolojiye karşı olumsuz tutuma sahip olmaları, mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerin bilgi teknolojileri kullanımına uzak olması ve bölgesel farklılıkları dile getirmiştir.

Coğrafya öğretmeni adaylarının %56,5'i projenin coğrafya öğretmenlerine konuların görselleştirilmesinde kolaylık sağlayacağını ve bu proje ile anlatım tekniklerinin çeşitleneceğini düşünmektedir. İnceleme alanı itibarıyla görselleştirme coğrafya derslerinde başarıyı ve dersin amacına ulaşmasını etkileyen en önemli unsurdur. Projenin hem donanımsal alt yapısı hem de içerik alt yapısı (Eğitim Bilişim Ağı -EBA-) tamamlandığında belki de en büyük akademik katkıyı coğrafya derslerine yapacağı söylenebilir. Katılımcıların %14,1'i ise tabletler nedeniyle ders içinde öğrencilerin dikkatinin daha kolay dağılacığını ifade etmişlerdir.

Coğrafya dersleri açısından belki de öğretmenlerin karşılaştıkları en büyük problem öğrencilerin ilgi ve motivasyonlarının yetersiz olmasıdır. Ancak etkileşimli tahta sistemleri sayesinde kullanılacak internet kaynakları, fotoğraflar, animasyonlar, videolar, belgeseller ve sunumlar öğrencilerin derse karşı ilgilerini doğrudan etkileyebilmektedir. Bu durum öğretmenin sınıf kontrolünü kolaylaştırmasının yanında farklı zekâ alanlarına kolaylıkla ulaşabilmesini de sağlamaktadır (Ateş, 2010:425).

Katılımcıların %45,6'sı öğrencilere dağıtılacak tabletlerin amaç dışı kullanılacağı ve öğrencilerin ders başarısını ve motivasyonunu olumsuz yönde etkileyeceğini ifade etmiştir. %14,1'i ise öğrencilerin internetten yanlış bilgiler öğreneceklerini ve hazıra alıšacaklarını düşünmektedir.

Öğretmen adaylarının %47,8'i kıdemli öğretmenleri, teknoloji kullanma becerileri düşük olduğundan projenin önünde engel olarak görmektedir. Kayaduman, Sarıkaya ve Seferoğlu (2011) çalışmalarında öğretmen eğitimlerinin önemine şu şekilde vurgu yapmıştır; Bir devrim niteliği taşıyan FATİH projesinin amacına ulaşabilmesi için bilgisayar okuryazarlığının yaygınlaştırılması ve projenin uygulayıcıları olan öğretmenlere eğitim verilmesinin hayati önem taşıdığı söylenebilir. Bu kapsamda öğretmenlere yönelik yüz yüze, çevrim-içi veya hizmet-içi eğitimler sunulmalı ve bu eğitimlerin devamlılığı sağlanmalıdır.

Böylelikle, sınıflara sağlanan donanım alt yapısının, eğitsel olarak oluşturulan e-içeriğin ve bilişim teknolojileriyle uyumlu hale getirilen öğretmen kılavuzlarıyla birlikte öğretmenlerin teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilmeleri mümkün olabilecektir. Avrupa Komisyonu (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın önerileri arasında alt yapı yatırımlarının yanında öğretmenlerin eğitimine de önem verilmesi ve yatırım yapılmasına yer verilmiştir.

FATİH projesinin bileşenlerinin biri de öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmesidir. Teknoloji altyapısının ve uygun e-içeriklerin varlığı onları kullanabilecek öğretmenler olmadan bir işe yaramayacağından proje kapsamında hizmet içi eğitim bileşeni önem kazanmaktadır (Alkan, Bilici, Akdur, Temizhan ve Çiçek, 2011:374).

Ertmer 1999 yılındaki çalışmasında teknolojik donanım eksikliğinin öğretmenlerin teknoloji kullanımının önündeki en önemli etkenlerden biri olarak ifade etmişken 2005 yılında yaptığı çalışmasında teknolojik donanım eksikliği giderildiği halde öğretmenlerin öğrenme-öğretme süreçlerinde teknolojiden etkili bir biçimde faydalanmadıklarını gözlemiştir (Akt. Akıncı, Kurtoğlu ve Seferoğlu, 2012:7). Buradan hareketle, FATİH projesiyle okulların teknolojik alt yapısını iyileştirmenin derslerde etkileşimli tahtaların, internet alt yapısının ve tabletlerin etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamanın garantisi olmayacağı söylenebilir. Bu noktada MEB tarafından projenin paydaşları olan öğretmen ve öğrencilere eğitimler verilmesi projenin hayata geçirilmesi adına büyük önem arz etmektedir.

Dursun, Kuzu, Kurt, Güllüpinar ve Gültekin (2013) okul yöneticilerinin Fatih projesinin pilot uygulama sürecine ilişkin görüşlerini ortaya koymak için yaptığı çalışmada, idareci görüşlerinde dile getirilen teknik iyileşmelerin tek başına yeterli olmayacağını süreçteki tüm paydaşların projeyi sahiplenmelerine imkân verecek politikaların üretilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Projenin başlaması ile birlikte MEB tarafından belirli periyotlarda önce eğitimci eğitimleri gerçekleştirilmiş daha sonra ise farklı branşlardan öğretmenlere FATİH projesi ile ilgili eğitim verilmiştir. Verilen eğitimin içeriğini oluşturan modüller aşağıdaki tabloda verilmiştir (MEB, 2012).

Tablo 7. FATİH Projesi Çerçevesinde Öğretmenlere Verilen Eğitimin İçeriğini Oluşturan Modüller

KONULAR	SÜRE (Saat)
FATİH Projesi	1
Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Temel Kavramlar	2
Öğretim Sürecinde E-Materyallerin Kullanımı	2
Fatih Projesi Donanımları ve Kullanımı	5
Materyal Arama, Bulma ve Seçme	5
Öğretim Materyali Tasarlama ve Materyalin Üzerinde Değişiklik Yapma	7
Etkileşimli Tahta kullanılarak Ders İşleniş Sunumu	7
Materyalin Etkililiğinin ve Verimliliğinin Öğretmen Tarafından Değerlendirilmesi	1
Toplam Süre	30 Saat

Tablo 7’de görüldüğü gibi toplamda 30 saat olan eğitimlerin donanımsal ve yazılımsal eksiklikleri fazla olan öğretmenlere yeterli olmayacağı ortadadır. Bu eğitimler bir haftada tamamlanmakta ve bir defa verilmektedir. Ayrıca, etkileşimli tahtaları aktif olarak kullanacak bir diğer grup olan öğrencilere herhangi bir eğitim uygulaması yapılmamış ve etkileşimli tahtaları kullanmaları beklenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilere yönelik eğitim çalışmalarının yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Keser ve Çetinkaya, 2013:380). Karataş ve Sözcü (2013)’ye göre Fatih projesinin başarılı olmasındaki en önemli engel yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin bilgi ve deneyim yetersizlikleridir.

Üniversitelerimizde eğitim görmekte olan öğretmen adaylarının akıllı tahta sistemleri konusunda yeterli bir eğitimden geçmesi de atılabilecek önemli bir adımdır. Üniversitelerimiz

akıllı tahta sistemleri konusunda, hem geleceğin öğretmen adayları olan öğrencilere hem de ülkemizin değişik yerlerinde eğitim veren öğretmenlerimize bu konuda sertifikasyon sağlayabilecek düzeyde bir donanıma bir an önce sahip olmalıdır. Dünyada hızla gelişen eğitim teknolojileri ile diğer yeniliklerin yakından takibi açısından bu oldukça önemlidir (Ateş, 2010:426).

Kayaduman, Sarıkaya ve Seferoğlu (2011) araştırmaları sonucunda sıraladıkları ve FATİH projesinin başarısını etkileyeceğini düşündükleri öğelerden bazıları şunlardır;

- Öğretmenlerin bilgisayarın/teknolojinin öğretim etkinlikleriyle kaynaştırılmasına ilişkin özgüvenleri,
- Öğretmenlerin bilgisayara/teknolojiye ilişkin tutumları ve öz yeterlilikleri
- Çeşitli altyapı eksiklikleri,
- Eğitimde bilgisayar kullanımına mesafeli duran veli ve yöneticilerin baskısı,
- Bilgi eksikliği ve yetersiz hizmet-içi eğitimler,
- Öğretim programının buna uygun hazırlanmamış olması,
- Öğretmenlerin bu konuda yeterince eğitilmemiş olması

Yukarıda verilen ve 2011 yılında henüz projenin başlangıç aşamasında yapılmış çalışmanın sonuçları bize gösteriyor ki projenin başarısını etkileyebilecek öğelerin büyük oranda coğrafya öğretmeni adaylarının görüşlerinin ortaya konulduğu bu çalışmanın sonuçları ile örtüşmektedir. Projenin başladığı günden bu güne yapılan birçok çalışmada projenin başarıya ulaşması için ifade edilen gerekli koşulların benzerlik gösterdiği görülmektedir.

ÖNERİLER

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve literatür taramasında ulaşılan benzer çalışmaların sonuçları incelendiğinde FATİH projesinin amacına ulaşması ve yapılan/yapılacak yatırımların boşa gitmemesi için yapılmasının fayda sağlayacağı düşünülen öneriler ortaya konulmuştur.

- Projenin aktif kullanıcıları olacakları göz önünde bulundurularak öğretmen adaylarına lisans eğitimleri sırasında proje bileşenleri ve bilgi teknolojileri ile ilgili gerekli dersler verilerek hazırbulunuşluk düzeyleri yükseltilmelidir.
- Hâlihazırda Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki kurumlarda görev yapan öğretmenlerin donanımsal ve yazılımsal yeterlilik düzeylerini artırmak amacıyla hizmet içi eğitim programları ve kurslar düzenlenerek proje bileşenleri hakkında bilgi ve yeterlilik düzeylerinin artırılması sağlanmalıdır.
- Projenin uygulama sürecinde yaşanan sorun ve aksaklıkları tespit etmek amacıyla pilot uygulamanın yapıldığı okullarda proje uygulamaları ile ilgili belirli aralıklarla öğretmen, öğrenci ve velilerden dönüt alarak gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Özelde coğrafya öğretmenlerine genelde ise tüm öğretmenlere lisans eğitimlerinde tabletlerde kullanılacak branşlarına özgü uygulamaların geliştirilmesi ve kullanımı ile ilgili gerekli eğitimler verilmelidir.
- FATİH projesinin alt bileşenlerinden biri olarak tanımlanan ve bakanlık tarafından hazırlanan ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) aracılığıyla öğrenci ve öğretmenlerin erişimine sunulan e-çerikler zenginleştirilmeli ve güncellenmelidir.
- E-çerikler öğretmenin konu anlatımının yerini tutacak nitelikte değil derse yardımcı ve öğrencileri motive edici biçimde planlanmalıdır.
- E-çeriklerin öğrenci-öğretmen-akademisyen katılımı ve görüşleri alınarak geliştirilmesi amaca uygunluk, bilimsellik ve işlevsellik açısından daha uygun olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akıncı, A., Kurtoğlu, M. ve Seferoğlu, S. S. (2012). Bir teknoloji politikası olarak FATİH Projesinin başarılı olması için yapılması gerekenler: Bir durum analizi çalışması. XIV. Akademik Bilişim Konferansı (AB12), 1-3 Şubat 2012, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Alkan, T., Bilici, A., Akdur, T. E., Temizhan, O. ve Çiçek, H. (2011). Fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme hareketi (FATİH) Projesi. 5. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, Elazığ.
- Ateş, M. (2010). Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Akıllı Tahta Kullanımı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Sayı: 22, 409-427.
- Avrupa Komisyonu (2013). *ICT in schools survey – many children not getting what they need; teachers need more training and support*. 08.07.2015 tarihinde http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-341_en.htm adresinden erişim sağlanmıştır.
- Çevikbaş, M. ve Çevikbaş, S. (2015). Prospective mathematics teachers' views on the FATİH Project: The big educational technology movement in Turkey. *International Journal of Education in Mathematics, Science and Technology*, 3(4), 298-312.
- Çiftçi, S., Taşkaya, S. ve Alemdar, M. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin FATİH Projesine İlişkin Görüşleri. *Elementary Education Online*, 12(1), 227-240.
- Demirci, A. (2008). Özel Ortaöğretim Kurumlarında Coğrafya Öğretmenlerinin Bilgisayar ve İnternet Teknolojisinden Yararlanması. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Sayı:17, 27-44.
- Demirci, A., Taş, H. İ. ve Özel, A. (2007). Türkiye'de Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Teknoloji Kullanımı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Sayı:15, 37-54.
- Dursun, Ö., Kuzu, A., Kurt, A., Güllüoğlu, F. ve Gültekin, M. (2013). Okul Yöneticilerinin Fatih Projesinin Pilot Uygulama Sürecine İlişkin Görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:3, Sayı:1, 100-113.
- Ekici, S. ve Yılmaz, B. (2013). FATİH Projesi Üzerine Bir Değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, Cilt:27, Sayı:2, 317-339.
- Gürol, M., Donmuş, V. ve Aslan, M., (2012). İlköğretim Kademesinde Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Fatih Projesi İle İlgili Görüşleri. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 3(3).
- Karataş, İ. H. ve Sözcü Ö.F. (2013). Okul Yöneticilerinin Fatih Projesine İlişkin Farkındalıkları, Tutumları ve Beklentileri: Bir Durum Analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:12, Sayı: 47, 41-62.
- Kaya, H. ve Aydın, F. (2011). Sosyal Bilgiler Dersindeki Coğrafya Konularının Öğretiminde Akıllı Tahta Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Journal of World of Turks*, 3(1), 179-189.
- Kayaduman, H., Sırakaya, M. ve Seferoğlu, S. (2011). Eğitimde FATİH Projesinin Öğretmenlerin Yeterlik Durumları Açısından İncelenmesi, XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, İnönü Üniversitesi, Malatya. 06.07.2015 tarihinde http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/AB11_Kayaduman-Sirakaya-Seferoglu_FATIH-Projesi-OgretmenYeterlik.pdf adresinden erişim sağlanmıştır.
- Keser, H. ve Çetinkaya, L. (2013). Öğretmen ve Öğrencilerin Etkileşimli Tahta Kullanımına Yönelik Yaşamış Oldukları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Turkish Studies*, Volume 8/6 Spring 2013, 377-403.
- Kıranlı, S. ve Yıldırım, Y. (2013). Technology Usage Competencies Of Teachers: Prior To Fatih Project Implementation. *Electronic Journal of Social Sciences*, Volume: 12, Issue:47, 88-105.
- Kolnik, K. (2012). Some Features Of The Interactive Whiteboards For Geography Teaching In Slovenia. *International Journal on New Trends in Education and Their Implications*, Volume: 3 Issue: 3, 99-106.

- Kurt, A., Kuzu, A., Dursun, Ö., Güllüpnar, F. ve Gültekin, M., (2013), Fatih Projesinin Pilot Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesi: Öğretmen Görüşleri. *Journal Of Instructional Technologies & Teacher Education*, Vol:1 No: 2, 1-23.
- Lai, H. (2010). Secondary school teachers' perceptions of interactive whiteboard training workshops: A case study from Taiwan. *Australasian Journal of Educational Technology*, 26 (Special issue, 4), 511-522.
- Merriam, S. (2013). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber* (S. Turan, Çeviri Editörü), Ankara: Nobel.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2012). *FATİH Projesi Öğretmen Eğitimi Birimi*. 11.12.2015 tarihinde <http://eogrenim.meb.gov.tr> adresinden erişim sağlanmıştır.
- Patton, M. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*. Bütün, M & Demir, S (Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Tor, H. ve Erden, O. (2004). İlköğretim Öğrencilerinin Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, Vol:3, Issue:1, 120-130.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (7.baskı)*. Ankara: Seçkin.

Geography Teacher Candidates' Opinions On FATİH Project

Abdullah TÜRKER

Summary

INTRODUCTION

Technological advancements become more active in educational activities as in every instant of our lives. Hence the amount of investment on technological infrastructure of schools and educational activities along with improvement of equipment increase gradually. At this point, according to the objective 'Ensuring all schools make use of information technologies by the end of 2014 providing the regional discrepancies be abolished among all of the subsidiary schools and institutions of the Ministry of National Education' stated in the 2010-2014 strategic plan of the Ministry of National Education, FATİH project came into force in 2011-2012 academic year which was piloted in 52 schools in 17 provinces. Within the context of the project, it is planned that all classrooms will be provided with interactive boards and all students and teachers will be handed out tablets. Along with distribution of interactive boards and tablets, e-book and content development works are continuing. As part of the project, it is planned that 675.000 teachers and students will be provided with tablets as of end of March 2014 (MEB, 2014). In this research, it is aimed to identify opinions of geography teacher candidates on FATİH project. By this means it is aimed to find out teacher candidates' views, who will participate in conduct of the project on issues like their perspectives on the project, applicability of the project across the country, positive and negative aspects of the project regarding teachers and students and effects of the project on geography lessons. The study was conducted between 2013 and 2015 with 92 teacher candidates studying in the department of Geography Education in Gazi University, Gazi Faculty of Education.

METHOD

Data of this research, which follows qualitative research methodology were collected by means of an open ended questionnaire developed by the researcher by thorough examination of the issues discussed in the literature and finalized after manipulations suggested by experts. Moreover, 2 of each class level and with cumulative GPAs over 3.00/4.00, total of 8 students were interviewed. Content analysis procedures were followed in analysis of the data collected. Data obtained from written documents and interviews were coded and categories and themes were attained. Prevalence and percentages of the codes were calculated. Both qualitative and quantitative (frequencies and percentages) data were interpreted together. For validity and reliability, another expert of the field was asked to analyze the research data. Codes and themes obtained by the researcher and the expert were compared and found significant similarity between the two. Together with this, findings of the research were presented to the participants and their confirmations were acquired. Direct citations were made to the participants' statements in the tables created by the results of data analyses.

RESULTS

44.5% of the participant geography teacher candidates think that the FATİH Project would contribute to the technology using skills of students and that the Project will have positive impact on the quality and effectiveness of the education. More than half of the participants indicated that the Project is important and essential to keep pace with technology. Some candidates however, indicated that the project is inessential because it is intimidating, is

likely to make people free-riding and may detract from books. Candidates hold the idea that the project cannot be implemented equivalently throughout the country because of regional economical and geographical disparities, and even though it is implemented, utilization will be different because of student readiness differences across the country. Participants have the opinion that the project will not have any negative effect on the geography lesson. All of the participants stated that the project will be more beneficial on teaching of the physical geography lesson subjects like geographical formations, internal and external forces, climate, map information, shape and movements of the earth. 47.8% of the participant teacher candidates consider senior teachers currently working in educational institutions as an obstacle in implementation of the project because they lack necessary technological skills.

DISCUSSION AND IMPLICATIONS

Starting out from the findings of the research, two important factors that geography teacher candidates arrived at consensus in successful implementation of the FATİH project which will give remarkable acceleration to educational achievements are elimination of the infrastructural shortages and training of teachers and students. Within this context, prolongation of the pilot implementation period, increasing the number of pilot schools and continuous revising by taking teacher-student-parent feedback in consideration are crucial in successful implementation of the project. In success of the project, it is important to increase knowledge and skills competencies of teachers who are the executors of the project by in-service training programs about the project and of the teacher candidates who will be involved in the process in the future by including necessary subjects in the university curriculum. Geography teacher candidates in particular and all prospective teachers in general need to be provided necessary training during the undergraduate studies on development of applications for interactive boards and tablets. E-contents offered for use of teachers and students via Education Information Technologies Network (EBA) which is a subcomponent of the project should be enriched and updated.